

Lugnviksskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling 2020/2021

En skola för alla dit vi går med glädje och tillsammans utför ett meningsfullt arbete!

Verksamheter som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola åk 1-9 samt fritidshem.

Ansvarig för planen

Rektor Håkan Olofsson

Vår vision

En skola för alla dit vi går med glädje och tillsammans utför ett meningsfullt arbete!

Det allra viktigaste för alla som har sin arbetsplats på Lugnviksskolan är att det känns tryggt att komma hit och att vara här. En grundförutsättning för en god lärandemiljö är att man trivs, känner glädje och är välkommen i en gemenskap. Ingen människa ska behöva vara rädd för övergrepp eller kränkningar. På skolan är vi, elever och personal, varandras arbetsmiljö och måste hjälpas åt att skapa goda relationer baserade på respekt och tolerans. Det är de vuxna som har ansvaret för att ingen blir illa behandlad i skolan. Ett särskilt ansvar vilar på rektor. Det ansvaret tar vi genom att hålla vår vision levande bland elever och vuxna.

På Lugnviksskolan möts varje individ av omtanke och respekt, oavsett om man är barn eller vuxen.

Delaktighet

Vi har alla ansvaret att uppfylla kraven vi har på oss i relation till andra människor. Vi vuxna, både personal och vårdnadshavare, har ansvaret att fostra eleverna till värderingar som uttrycker respekt och tolerans för alla de människor de dagligen möter och kommer att möta under resten av livet. Att ha en god självkänedom och ett gott självförtroende är en mycket bra förutsättning för att kunna möta andra och lära sig att se andras kvaliteter och tycka om deras olikheter. Att vi samarbetar kring denna ansvarsfulla uppgift hjälper.

Personal, elever och vårdnadshavare är tillsammans delaktiga i utformningen av planen genom enkäter, elev- och klassråd, arbetslagsträffar samt informationsmöten.

Förankring av planen

Innan planen fastställs går den ut på remiss till verksamheternas arbetslag, elev- och klassråd och vårdnadshavare.

Vad säger lagen?

Skollagens (2010:800) 6 kap. anger att alla som verkar i skolans verksamheter har skyldighet att aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för alla världens barn. Rättigheterna gäller lika för alla människor under 18 år (§ 1). Alla barn är lika mycket värda och har samma rätt att inte diskrimineras (§ 2). I alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa beaktas (§ 3). Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad (§ 12). Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter (§ 13). Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt och psykiskt våld, samt mot sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp (§§ 19 & 34). Barn har rätt till bästa möjliga hälsa och utbildning (§§ 24 & 28). Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas och lära sig om mänskliga rättigheter (§ 29).

Arbetsmiljölagen (AML) omfattar både elever och vuxna. Där sägs att mobbning (som i arbetsmiljölagen benämns kränkande särbehandling) är oacceptabelt på arbetsplatsen. Mobbning är alltså en form av kränkande behandling.

Läroplan för grundskola och skolbarnomsorg (Lgr 11) säger angående förståelse och medmänsklighet, att verksamheten ska präglas av omsorg, omtanke och respekt för andra, samt att alla tendenser till kränkande behandling aktivt ska bekämpas. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering eller kränkande behandling (kap. 1.2, 2.1, 2.2, 2.6, 2.8). Ansvaret vilar på **alla** som arbetar i skolans verksamheter. Rektor har ett särskilt ansvar.

Skolverkets allmänna råd *Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*

Skolverkets allmänna råd har tagits fram för att stödja och synliggöra arbetet med att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt för att förstärka verksamheternas arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) anger att en elev inte får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunder som lagen omfattar.

Diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck,
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning
- ålder

Begrepp

Likabehandling

Alla människor ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter, oavsett någon av diskrimineringsgrunderna.

Konflikt

En konflikt kan uppstå mellan två eller flera parter som är någorlunda jämställda. Man har olika synsätt i en fråga eller olika behov som inte går att förena. Konflikter hör till vardagen och är en drivkraft till förändring och utveckling. Elever kan ofta lösa konflikter på egen hand men behöver ibland få vägledning från vuxna. Alla behöver träna sig på konfliktlösning och det är en del av skolans uppdrag.

Direkt diskriminering

En person eller grupp missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och handlingen har direkt samband med diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Alla behandlas lika, trots olika förutsättningar. Handlingen ska ha direkt samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier

En persons värdighet kränks och handlingen har direkt samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Trakasserier av sexuell natur. Behöver inte ha något samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

En persons värdighet kränks och handlingen saknar samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Personen upplever sig kränkt och den eller de som har utsatt personen för handlingen har förstått att detta kan uppfattas som kränkande.

Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. En viktig utgångspunkt är att den som upplever att hon eller han blivit kränkt, alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila:

- Fysiska – knuffar, slag, sparkar, att bli spottad på, sabotage av personlig egendom
- Verbala – hot, hån, svordomar, glåpord, öknamn, elaka kommentarer, förtal, förlöjligande eller förnedrande uppförande
- Psykosociala – utfrysning, isolering, blickar eller ryktesspridning
- Text och bild – klotter, brev, e-post, sms, mms, sociala medier (t.ex. Instagram, Snapchat och Facebook)

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan personskada eller obehag.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Innebär att en person inte identifierar sig med sin biologiska könsidentitet.

Etnisk tillhörighet

En persons nationella eller etniska ursprung, hudfärg, klädsel eller liknande förhållande.

Funktionsnedsättning

En person som har nedsatt varaktig fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Funktionshindrad

Den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen.

Sexuell läggning

Vilken sexuell läggning du har handlar om vilket kön de personer har som du blir kär eller attraherad av. Tre vanliga sexuella läggningar är heterosexuell, homosexuell eller bisexuell.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Sidbrytning

Utvärdering och kartläggning

Planen mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas och revideras årligen och fortlöpande av skolledning, personal, elever och vårdnadshavare. Med erfarenheter och nya kunskaper upprättar vi en plan för de elever och den personal som arbetar på skolan under året

Likbehandlingsarbetet sker enligt följande process:

- ☐ Augusti/september - Planen mot diskriminering och kränkande behandling presenteras för elever, personal och vårdnadshavare. Här ges möjlighet att komma med förslag på åtgärder.
- ☐ Oktober - Planen mot diskriminering och kränkande behandling, med beslut om åtgärder, fastställs.
- ☐ November - Läsårets första kartläggning i form av enkäter och trygghetskartor genomförs och resultaten analyseras.
- ☐ Mars/April - Läsårets andra kartläggning i form av enkäter samt trygghetskartor genomförs. Resultaten analyseras och jämförs med resultaten från novemberens kartläggning.
- ☐ Juni – Planen mot diskriminering och kränkande behandling revideras utifrån resultaten från kartläggningarna i november och april.

Underlag som ligger till grund för utvärderingen

- Den kommunövergripande SKA-enkäten.
- Trygghetskartläggningen som genomförs varje år ger oss upplysningar om otrygga platser i skolan och på skolgården och riktade insatser kan sättas in.
- Incidentrapporter utvärderas och följs upp: Vad hände? När? Var? Hur? Nuläget? Är vår dokumentation tillfredställande och till hjälp?
- Analys – vad kan vi se av det som hänt under året? Vad har vi lärt?
- Tidsperspektiv, resultat på lång och kort sikt.
- Hur har det främjande arbetet gått?
- Hur har det förbyggande arbetet gått?
- Vad behöver förändras och förbättras i handlingsplanen?

- Vad behöver förändras och förbättras i den inre och yttre miljön?

Årligen kartläggs otrygga platser inom skolans område av skolans personal tillsammans med eleverna på klassråden. Arbetet fortsätter sedan genom elevråd, rektor och skyddsombud.

Främjande insatser

Främjande insatser handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Insatserna utgår från skolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt för de mänskliga rättigheterna. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

All personal på Lugnviksskolan har ett ansvar för att främja arbete mot kränkande behandling och diskriminering. Det betyder att bistå eleverna då de känner att de hamnat i svåra situationer som inte kan lösas av de inblandade. Rektor har tillsammans med skolans kurator det övergripande ansvaret för enkätutvärderingar, kartläggningar, dokumentation och revidering av Lugnviksskolans plan mot diskriminering och kränkandebehandling.

Lugnviksskolans främjande insatser

- Vi arbetar med etiska samtal utifrån skollagen, läroplanen och diskrimineringslagen.
- Vi arbetar med demokratifrågor som praktiseras i klassråd, elevråd och skolråd. Därigenom får eleverna inblick i den demokratiska processen. Elevrådet är likaså delaktigt genom att ha åsikter om främjande insatser och förebyggande åtgärder.
- Vi sätter tydliga gränser för vad som är tillåtet och otillåtet.
- Skolans ordningsregler följs upp och utvärderas årligen.
- Eleverna uppmärksammas på skolans ordningsregler vid läsårsstart samt vid behov, exempelvis vid årstidsväxlingar som för med sig nya aktiviteter.
- En väl fungerande rastvaktverksamhet ska finnas.
- En vuxen per klass äter alltid pedagogisk lunch med eleverna.
- Vårdnadshavare får ta del av skolans gemensamma regler, genom att vi varje år skickar hem dessa för kännedom.
- Utbildning av personalen vid behov.
- Elevhälsoteamet finns som stöd för elever, personal och vårdnadshavare.

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Arbetet utgår från konkreta problem som har upptäckts vid kartläggningen av situationen på skolan.

Lugnviksskolans förebyggande åtgärder

- Vi ska aktivt arbeta med att ytterligare förankra arbetet mot diskriminering och kränkande behandling hos personal, elever och vårdnadshavare så att alla är väl införstådda med arbetet och känner sig delaktiga. Detta gör vi genom:

- att kontinuerligt arbeta med frågor kring diskriminering och kränkandebehandling inom kollegiet samt tillsammans med elever och vårdnadshavare utifrån planen mot diskriminering och kränkandebehandling och ovan nämnda styrdokument
- att uppdatera, tydliggöra och publicera handlingsplaner och policydokument
- en förstärkt samverkan inom kollegiet och mellan olika verksamheter
- kollegial handledning
- det ska alltid finnas vuxna bland eleverna på rasterna. Vi har ett väl fungerande schema men det är också flexibelt och kan förändras utifrån behov. De vuxna rör sig över hela skolområdet och bär en gul väst för att vara väl synliga. De ska vara till hjälp och stöd samt ingripa vid konflikter.
- Det innebär att det alltid finns vuxna som äter med eleverna och fungerar som förebilder och stöd i matsituationen.
- Vuxen närvaro vid ombyte före och efter idrottslektioner. Kontinuerlig uppföljning av läget avgör vilka grupper som berörs.

Hur vi hanterar olika grader av kränkande handlingar

Åtgärdsrutin vid oacceptabelt beteende

Med oacceptabelt beteende menas:

- Beteende/uppförande som är störande/stötande för omgivningen.
- Beteende som strider mot våra regler.
- Beteende som minskar eller omöjliggör elevens möjlighet att fungera och accepteras i kamratgrupp och samhälle.
- Medveten skadegörelse.

Följande åtgärder vidtas när vi anser att ett beteende är oacceptabelt:

- Den vuxna talar med eleven i fråga om det olämpliga i beteendet och påminner om skolans normer och regler. Tillrättavisning sker helst i anslutning till det inträffade.

Vid allvarligt eller upprepat beteende:

- Parterna kommer överens om en lösning.
- Eleven uppmanas att berätta för sina vårdnadshavare.
- Skolpersonal kontaktar vårdnadshavare.
- Vid behov avtalas tid för uppföljande möte.

Elev kan tillfälligt avskiljas från undervisningssituationen.

Vid upprepat dåligt uppförande/oacceptabelt beteende:

- Ansvarig personal, elev, vårdnadshavare möts och beslutar om åtgärder.
- Skriftlig överenskommelse upprättas vid behov och undertecknas av alla närvarande på mötet.
- Tid för uppföljande möte avtalas.
- Incidenter och åtgärder dokumenteras.

Sidbrytning

Rutiner vid kränkande behandling och/eller diskriminering

Vid kännedom eller misstanke om att någon blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering krävs ett snabbt ingripande.

Steg 1

1. Alla vuxna har skyldighet att ingripa och se till att anmälan görs i DF Respons. Barn som har blivit kränkta eller diskriminerade ska med förtroende kunna vända sig till vilken vuxen som helst på skolan och få snabb hjälp.
2. Omständigheterna kring situationen kartläggs. Vad har hänt? Vem/vilka är inblandade? Tidsfaktor?
3. Samtal med den som blivit utsatt.
4. Enskilt samtal med förövaren. Samtalet ska ske så snart som möjligt. När det gäller samtal med eventuella förövare hanteras samtalet av personal som känner eleven bäst. Det vanliga är att samtalen sköts av mentor eller fritidspersonal.
5. Tid för uppföljning bestäms direkt, max en vecka framåt i tiden.
6. Information till elevernas vårdnadshavare sker samma dag om vad som hänt samt om åtgärdsrutinerna. Detta gäller såväl den utsatte som förövarens vårdnadshavare.
7. Uppföljningssamtal med den som blivit utsatt och förövaren var för sig för att säkerställa att det upphört samt kontrollera hur hen mår.
8. Dokumentation görs i DF-respons av den som gjort kartläggningen av situationen.

Steg 2

Om kränkningen/diskrimineringen inte upphör eller om den återupptas kallas förövaren/förövarna till ett nytt samtal. Vårdnadshavarna kontaktas. Elevhälsoteamet informeras av mentor eller fritidspersonal.

Steg 3

Om kränkningen eller diskrimineringen fortsätter trots ovanstående kallar rektor/bitr. rektor till elevhälsomöte. Åtgärdsplan som kräver aktiv medverkan från vårdnadshavarna upprättas. Kurator/psykolog/skolsköterska från elevhälsoteamet kan medverka. Uppföljningsmöte bokas.

Beroende på graden av kränkning/diskriminering övervägs alltid polisanmälan. Även andra åtgärder kan komma i fråga såsom kontakt med sociala myndigheter och/eller flyttning av förövare.

Dessa åtgärdsrutiner gäller i relevanta delar även då vuxna utsätter elever för kränkning eller diskriminering, när elever utsätter vuxna för kränkning eller då det förekommer kränkning eller diskriminering mellan vuxna. När en vuxen kränker eller diskriminerar elev eller annan vuxen, är det rektor/bitr. rektor som handhar ärendet utifrån denna plan.

Sidbrytning

Till dig som vårdnadshavare

Har du ett barn som blivit kränkt eller diskriminerat?

Vet du, eller misstänker du att ditt barn blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering rekommenderar vi dig att ta kontakt med skolan. I samarbete med skolan kan du få till en positiv förändring av ditt barns situation. Du kan också göra en del själv för att hjälpa ditt barn:

- Lär ditt barn säga ifrån klart och tydligt.
- Försök förmå barnet att aktivt ta kontakt med någon vuxen på skolan.

Har du ett barn som utsätter andra för kränkningar?

Det är inte lätt att ta till sig att ens eget barn kränker andra, men är det så, måste du försöka göra något åt det. Detta är viktigt såväl för det utsatta barnet som för ditt eget. Forskning visar att barn som uppträder aggressivt mot andra kan få problem senare i livet om det inte ändrar sitt negativa beteende. Det finns flera orsaker till att barn kränker andra, men oavsett vad orsaken är måste något göras och vi föreslår följande:

- Gör helt klart för ditt barn att du ser allvarligt på att hen kränker andra och att du inte accepterar ett sådant beteende.
- Ta kontakt med skolan för att samarbeta kring problemet.

Barn berättar inte alltid om kränkningar de känner till, därför att de tror att det är liktydigt med att skvallra eller är rädda för att råka ut för hämndåtgärder. Att berätta om kränkningar och diskriminering som förekommer är **inte** skvaller utan en förutsättning för förändring och förbättring.

Sidbrytning

Kontakter

Rektor

Håkan Olofsson 072-215 64 06 hakan.olofsson@ostersund.se

Cecilia Ringfelter 072-236 59 53 cecilia.ringfelter@ostersund.se

Administratör

Inger Fürstenberg 063-14 37 84 inger.furstenberg@ostersund.se

Specialpedagog

Maria Skårstedt 072-242 39 76 maria.skarstedt@ostersund.se

Kristina Falkeström 076-117 87 75 kristina.falkestrom@ostersund.se

Skolsköterska

Kari Kleven 070-573 06 82 kari.kleven@ostersund.se

Skolkurator

Karin Källström 076-035 99 41 karin.kallstrom@ostersund.se

Skolpsykolog

Peter Leiler 073-274 89 83 peter.leiler@ostersund.se

Studie- och yrkesvägledare

Anna Asp 070-628 52 46 anna.asp@ostersund.se

Socialtjänsten 063-14 30 00

Föräldra- & barnhälsan 063-15 39 57

Föräldrastöd Förälder Östersund

<https://www.ostersund.se/barn-och-utbildning/barn--och-elevhalsa/foralder-ostersund.html>

BRIS Barn 116 111 Vuxen 077-150 50 50

Rädda Barnens Föräldratelefon 020-786 786

Barnombudsmannen www.bo.se

Barn- och elevombudet beo@skolverket.se

Diskrimineringsombudsmannen www.do.se